complet
ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 8 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 329 Joi 30 Noembrie 1939
12 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Imbunătățiri rurale

In multe părți ale țării se lucrează la așezarea unor sate-model. Fie că sunt întemeiate acum, fie că se restaurează localități ce meritau mai multă îngrijire decât au avut, fie că se reface pe baze noi ceeace au distrus focul și apa, ele sunt destinate să slujească de exemplu gospodăriilor comunale pe o rază cât mai întinsă, să deștepte o întrecere cât mai fructuoasă între administrațiile rurale.

De sigur că noțiunea de model este foarte cuprinzătoare și că scopul urmărit va fi atins în măsura în care înfăptuirile se vor extinde în mai multe direcțiuni.

Astfel, localitățile sătești înfățișează un vechi și prea îndelungat deficit sub raportul sănătății, hranei, drumurilor, luminatului.

Nevoia, care trebue să fie satisfăcută în primul rând și în condițiuni cât mai largi, este cea sanitară. Incercările de până acum n'au isbutit să atenueze anormalul și dăunătorul dezechilibru dintre natalitate și mortalitate, cea dintâi în scădere, cealaltă în creștere. Natalitatea prodigioasă, care formează una dintre caracteristicile binecuvântate ale poporului nostru, suferă în anumite regiuni, cum este Banatul, de o descreștere inadmisibilă, mai simțitoare decât pierderile pricinuite în alte locuri de înmulțirea avorturilor. Mortalitatea, în special cea infantilă, în unele locuri nu cedează, iar în altele crește. Din ambele puncte de vedere se impune o asistență medicală mai întinsă, mai adâncă, mai efectivă, începând cu satele-model, de unde urmează să fie proectată cât mai departe.

In legătură directă cu această necesitate imperioasă, se găsește cea privitoare la alimentație. Neîndestularea intră într'o măsură precumpănitoare în prea marele număr de decese. Dar ea stă și în calea sporirii și îmbunătățirii muncilor agricole. Plugăria ar fi alta dacă hrana plugarului ar corespunde cerințelor normale pentru lucrătorul de orice fel și cerințelor speciale într'o activitate ce implică timp mai mult și sforțări mai grele decât altele. A îndruma populațiunea în această privință, a exercita o persuasiune colectivă stăruitoare, a determina un progres față de stările actuale: iată un aspect indispensabil localităților-model.

In ce privește drumurile, ele sunt de o însemnătate capitală în valorificarea produselor agricole. Nu este vorba de șoselele naționale și de cele principale, pe care se scurg mari cantități de grâne. Ne referim la căile de comunicații rurale, imensa rețea de artere care leagă satele între ele sau le leagă de gări. Precara lor situațiune actuală exercită o înrâurire păgubitoare și permanentă asupra prețurilor de desfacere a cerealelor, transporturile lor funcționând, într'o măsură prea accentuată, în condițiuni absolut contrarii celor neapărat necesare celei mai mari avuții a țării. Iată o direcțiune unde este enorm de făcut, dar este posibil de înfăptuit dacă se adoptă sistemele experimentate cu succes în alte țări, consistând în întrunirea a două însușiri: rapiditate în lucru, durabilitatea lucrului.

Luminarea comunelor rurale cu electricitate este o problemă prea grea, prea costisitoare și prea aleatorie față de succesiunea cronică a evenimentelor neprevăzute. De altfel, ea nu poate trece înaintea sănătății, alimentației și drumurilor. Este însă nevoe ca, în marginea mijloacelor existente, să se asigure luminarea drumurilor din interiorul comunelor, atât spre a le scoate din bezna nepotrivită cu condițiunile elementare de civilizație, cât și spre a înlătura acele accidente de circulație ce se datoresc întunecimii din meleaguri locuite și umblate. Satelor-model, în primul rând, li se datorește această îmbunătățire.

PACEA DE MÂINE

de I. LUGOSIANU

In cursul niciunui război nu s'a vorbit atât de mult despre pace. E una din ciudățeniile conflictului de azi, care se desfășoară în condițiuni și într'o atmosferă atât de deosebite de războaiele trecutului.

Acest fapt ar putea părea paradoxal. In realitate e logic. Spre deosebire de marile încăerări sângeroase de altădată, războiul actual este, în primul rând, lichidarea prin forța armelor a deosebirilor de vederi neîmpăcate între concepțiile despre pace ale marilor Puteri în luptă, este ciocnirea violentă și hotărîtoare între două formule de existență politică, între două concepții ale moralei internaționale și ale ordinei europene și mondiale. Ideia păcii dinamice întemeiate pe ierarhia națiunilor, după forța lor militară, potențialul și nevoile lor economice, gradul lor de civilizație, necesitatea lor de „spațiu vital" pentru viitoarea lor desvoltare este în luptă cu ideia păcii statice de evoluție progresivă, în cadrul unui regim general de liberalism economic și de reciprocă toleranță politică având drept obiectiv menținerea ordinei existente prin dezarmarea tuturor și drept metodă negocierea internațională pe bază de egalitate.

Asemenea păreri despre pace nu pot coexista în același timp. Una din ele trebue să elimine pe cealaltă și războiul de astăzi, dacă este limitat în extinderea lui, va fi universal în efectele lui. Războiul celor două formule de pace va avea să hotărască în viitor despre felul de organizare al vieții internaționale de mâine.

Scurtă vreme după începerea ostilităților, ideia de pace a apărut pe planul diplomatic. Acordul germano-sovietic din 29 Septembrie avea drept obiect o clauză consultativă relativă la pace; la 6 Octombrie, la Reichstag, d. Hitler arăta condițiile germane de pace; la 7 Noembrie, Suveranii Țărilor de Jos luau inițiativa de a-și oferi bunele oficii pentru pace.

La 27 Noembrie, vorbind la radio pentru toate popoarele britanice, d. Chamberlain a expus punctul de vedere al guvernului englez cu privire la războiul minelor, la importanța aviației, la țelurile de război ale comunității națiunilor de limbă engleză. Dar partea interesantă și nouă a cuvântării primului ministru este aceia, în care, la rândul său, conducătorul guvernului britanic schițează părerile Marei Britanii despre pacea viitoare. Ea trebue să ducă la clădirea unei alte Europe nu atât prin smulgerea stâlpilor de hotar și prin schimbarea hărților, ci prin introducerea unui spirit nou de bunăvoință deplină și îngăduință reciprocă, mulțumită cărora să fie stârpită metoda agresiunii. Indreptarea frontierelor, când ea ar fi necesară pentru menținerea păcii, s'ar face prin negocieri, pe picior de egalitate și, la nevoie, cu sprijinul desinteresat al terților. O pace statornicită prin aceste metode n'ar putea fi trainică decât, dacă ar fi întregită prin schimburi comerciale active și stabile între națiunile interesate, în cadrul unui regim de libertate politică națională și internațională și de dezarmare generală limitată în fiecare țară numai de nevoia de a asigura ordinea internă și respectul legii.

Ani îndelungați ar fi trebuincioși pentru organizarea unei asemenea păci, căreia nu ar fi posibil să i se fixeze limite, „căci condițiile nu încetează să se schimbe și ar trebui să se facă unele rectificări apropiate pentru a îndepărta orice cauză de frictiune". Un organism internațional, asupra căruia fireste nu e posibil astăzi d-lui Chamberlain să dea lămuriri, ar fi necesar pentru a supraveghea desvoltarea Europei noi și a o călăuzi într'o direcție sănătoasă.

Declarațiile d-lui Chamberlain au trezit pretutindeni un viu interes. Dacă ele pot urmări și obiectivul politic de a dobândi simpatia Statelor mijlocii sau mici, nu e mai puțin adevărat că sunt corespunzătoare și ideilor politice clasice ale Marei Britanii și necesităților Imperiului, care are nevoie deopotrivă de pace și de libertatea deplină a schimburilor internaționale.

Douăzeci de ani de încercări de a organiza pacea au dovedit însă zădărnicia unui sistem colectiv întemeiat numai pe forța morală a opiniei publice mondiale. Ineficacitatea Ligii Națiunilor s'a datorit în deosebi caracterului ei de universalitate, incapacității ei de a găsi o formulă generală spre a tămădui gravele neajunsuri economice moștenite dela războiul mondial și lipsei totale a sancțiunii materiale imediate față de abaterile dela legea internațională acceptată de toți. Europa era de mulți ani în război, înnainte de izbucnirea ostilităților de astăzi. Războiul economic a dus-o progresiv dela restrângerea libertăților economice la ingrădirea libertăților politice și lipsa unei forțe respectate puse în serviciul unei legi, care era considerată de o valoare universală, a dus astăzi la recursul la forță spre a se decide care trebue să fie regula de existență a lumii de mâine.

Dar nu suntem încă în stadiul în care cele mai bune metode de așezare a păcii să poată fi examinate cu folos. Innainte de organizarea păcii de mâine, trebue terminat războiul de azi.

TORPILA IN ACȚIUNE

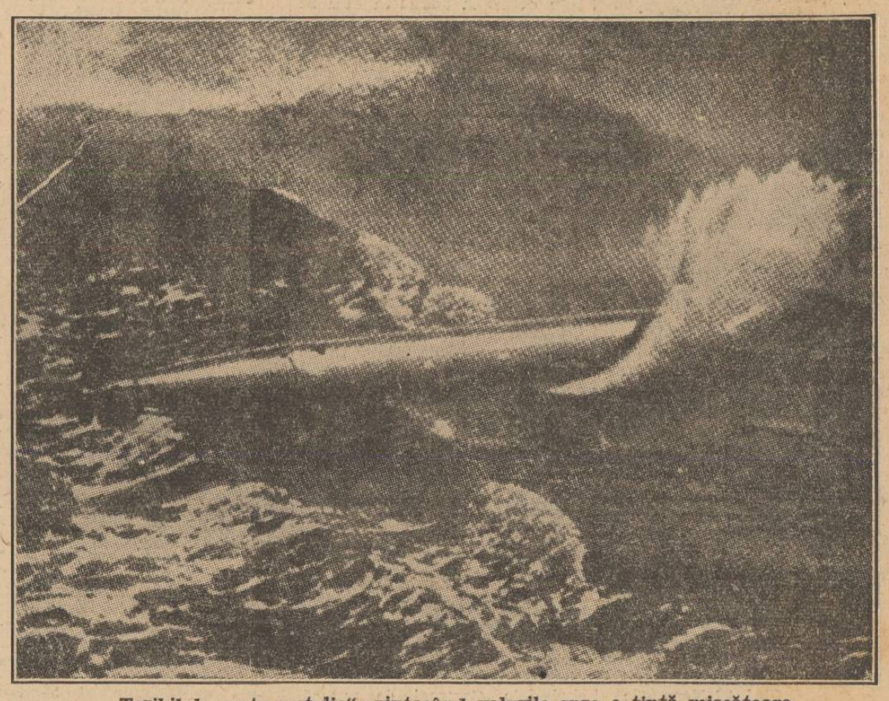

Teribilul „pește metalic" spintecând valurile spre o țintă mișcătoare

Incidentul dela frontiera finlando-sovietică

Cererile guvernului U. R. S. S.

Un incident s'a întâmplat la frontiera dintre Finlanda și U.R.S.S., care a provocat un protest din partea guvernului sovietic.

Amănunte privitoare la acest incident găsim în nota pe care a comunicat-o d. Molotov, comisarul sovietic al afacerilor străine, ministrului Finlandei din Moscova.

In nota sovietică se reproduce, mai întâi, conținutul comunicatului statului major al armatei roșii, după care în ziua de 26 Noembrie a. c. trupele sovietice aflate în istmul Careliei, — în zona frontierei — aproape de satul Maynila, au fost bombardate de artileria finlandeză, prin surprindere, provocând moartea a trei soldați și a unui gradat și rănirea a șapte soldați și doi ofițeri.

După expunerea faptului, pe care îl califică „Tir de artilerie provocator", cu caracter agresiv, guvernul sovietic, considerând primejdioasă pentru siguranța orașului Leningrad concentrarea unor trupe numeroase finlandeze în zona frontierei din istmul Careliei și chiar ca un act ostil față de U.R.S.S., a cerut îndepărtarea imediată a acelor trupe pe o linie situată la 20-25 km. mai la nord, spre a se evita în viitor repetarea unor asemenea „acte de provocațiune". Așa cum este redactată nota sovietică, ea prezintă caracterul unei note-protest, fără să cuprindă termenii obicinuiți unui ultimatum; iar din considerațiunile ce le expune, reese că guvernul din Moscova n'are intenția să exagereze gravitatea acelui incident.

Propunerea privitoare la retragerea „imediată" a trupelor finlandeze din zona frontierei, pe o linie situată la nord și mai cu seamă motivarea ei — siguranța Leningradului și înlăturarea „unui act de ostilitate" — ar putea pune iarăși în discuție chestiunile ce au format obiectul negocierilor recente dela Moscova.

Zilele trecute delegația finlandeză, care a negociat la Moscova cu guvernul sovietic, a revenit la Helsinki fără să fi stabilit un acord între U.R.S.S. și Finlanda.

Reamintim că guvernul sovietic, invocând interesele sale de ordin militar și naval, pentru siguranța orașului Leningrad și a flotei roșii din Baltica, a cerut o rectificare de frontieră în istmul Careliei, cedarea câtorva insule și a unei baze navale (Hanko), în golful finlandic.

In schimbul teritoriului ce l-ar fi cedat Finlanda prin rectificarea frontierei din istmul Careliei, guvernul sovietic s'a arătat dispus, sub titlul de compensație, să admită și el o rectificare a frontierei occidentale de nord a U.R.S.S. în favoarea Finlandei, prin cedarea unei părți din teritoriul republicei autonome sovietice Carelia.

(Finlanda stăpânește istmul Careliei; iar în complexul U.R.S.S. face parte republica autonomă Carelia situată la estul Finlandei).

Guvernul finlandez a acceptat numai o parte din cererile guvernului sovietic. El a refuzat însă acele cereri ce interesează siguranța țării pe coasta golfului finlandic, considerându-le în opoziție cu drepturile de suveranitate și cu interesele apărării naționale ale Finlandei independente.

In ce privește incidentul de frontieră, din Helsinki se anunță că trupele finlandeze n'au săvârșit niciun act de agresiune împotriva trupelor sovietice.

R. S.

M. S. REGELE

ȘI MĂRIA SA MARELE VOEVOD MIHAI

S'AU INAPOIAT LUNI SEARĂ IN CAPITALĂ

Majestatea Sa Regele, însoțit de Măria Sa Marele Voevod de Alba Iulia, s'a înapoiat în Capitală Luni seară la ora 18,55, venind dela vânătorile făcute în zilele de 26 și 27 Noembrie la Rușețul (jud. Brăila) și Padina (jud. Buzău).

Majestatea Sa a fost primit în gară de d-nii Gheorghe Tătărescu, președintele consiliului de miniștri, I. Gigurtu, ministrul comunicațiilor și lucrărilor publice, general Gh. Argeșanu, comandantul militar al Bucureștiului, general Rodrigue Modreanu, prefectul Poliției Capitalei și Gh. Moțăteanu, secretar general al prefecturii Poliției.

Dela Curte erau prezenți d-nii Constantin Flondor, Mareșalul Curții Regale, colonel adjutant Pastia, colonel adjutant C. Filitti și lt.-col. adjutant D. Dămăceanu.

Din trenul regal au coborît d-nii Ernest Urdărianu, ministrul Casei Regale, general Victor Dombrowski, primarul general al Capitalei, colonel adjutant R. D. Rusescu și maior Ilie Radu, ofițer de ordonanță.

PENTRU SATUL NATAL

de I. VION

Cel mai răspândit, cel mai accentuat și cel mai permanent sentiment uman, este neștearsa amintire ce leagă pe fiecare de locul unde a văzut pentru prima oară lumina soarelui, de peisagiile ce i-au rămas întipărite încă din primii ani senini ai copilăriei, de oameni pe cari i-a cunoscut încă înainte de a ști clar ce înseamnă viața, cu neîncetatele ei frământări.

Pe acest sentiment adânc omenesc se bazează ideea de patrie; dorul de a vedea propășirea neamului tău întreg începe prin dorința instinctivă, dar nespus de curată, de a avea odată posibilitatea să alini suferințele și să remediezi neajunsurile pe care le-ai observat în jurul tău, în imediata apropiere a privirilor tale.

Și dovada durabilității acestui sentiment stă în constatarea că nimeni nu uită locul natal; pretutindeni, aiurea, chiar la noi din ce în ce mai des, oamenii, cărora profesiunea și munca lor le-au dat înlesnirile materiale necesare, s'au gândit să facă ceva pozitiv pentru localitatea de unde au pornit, pentru cei pe cari i-au cunoscut când au intrat pe poarta vieții.

Școala, experiența, comparația cu marile centre,— unde progresul a izgonit întunericul, bolile ori prejudecățile, — au făcut ca omenia multora din cei ajunși prin munca și străduința lor, să-i determine să aducă și în satul lor natal câte ceva din binefacerile propășirii generale, cari cu greu pătrund în lumea umilă dela țară, într'un stat tânăr unde sunt atât de mari și de multe necesitățile de refacere și de consolidare.

(Continuare in pag. 2-a)

Cartele de alimente in Belgia

Bruxelles, 27 (Rador). — *Guvernul a hotărît să distribue cartele de alimente.*

Autoritățile arată că această formalitate nu corespunde nici unei necesități actuale, deoarece aprovizionarea Belgiei nu justifică raționarea alimentelor.

Reprezentanții Dominioanelor în audiență la Regele Angliei

Londra, 27 (Rador). — *După terminarea consiliului privat, Regele George a primit în audiență pe reprezentanții dominioanelor aflați la Londra.*

Domicilii forțate

pentru foști politicieni bulgari

Sofia, 27 (Telegraph Orient). *Poliția bulgară a fixat domicilii forțate pentru 30 persoane politice de stânga, în majoritate conducători și foști deputați ai partidului agrar. Printre ei se află și cunoscutul fruntaș agrar Timoff.*

ATITUDINEA GERMANIEI

FAȚĂ DE CONFLICTUL RUSO-FINLANDEZ

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 27. — Desinteresarea completă de până acum a Germaniei față de conflictul dintre Finlanda și Rusia s'a schimbat — în urma protestului Moscovei la Helsinki — Reichul adoptând o atitudine favorabilă Rusiei.

Toate cercurile neutre din Berlin au fost impresionate de faptul că cercurile autorizate germane, comentând articolul amenințător al ziarului „Pravda" împotriva Finlandei, au adăogat, în mod expres, că acest articol a provocat un interes atât de mare la ministerul de externe german, încât și presa Reichului îl va publica. De altfel, acest lucru s'a și produs între timp.

Pentru Germania, joacă un rol important în fixarea atitudinii ei faptul că Rusia afirmă că Finlanda nu se arată conciliantă față de cererile rusești din cauza Angliei și Franței. Această afirmație este considerată la ministerul de externe german ca momentul cel mai decisiv pentru atitudinea Reichului și în acelaș timp ca pe deplin dovedită. Cercurile autorizate germane nu se îndoesc cu nimic în ceeace privește versiunea sovietică asupra incidentelor dela frontiera finlandeză. Versiunile finlandeze asupra acestor incidente sunt respinse de cercurile autorizate germane, spunându-se că pentru politica Reichului nu poate exista niciun dubiu asupra modului cum s'a petrecut incidentul, în urma celor arătate de nota d-lui Molotov. Aceste comentarii germane au avut o influență categorică asupra cercurilor diplomatice din Berlin, în ceeace privește judecarea situației.

In cercurile statelor nordice, domnește părerea că Finlanda nu va accepta cererea de a retrage, pe o distanță de 20—25 km., trupele dela frontiera rusească, deoarece acest lucru ar însemna că Finlanda evacuează „linia ei Maginot". Această cerere a Rusiei a provocat pe vremuri eșuarea tratativelor cu Finlanda.

După toate aparențele, cercurile norvegiene și suedeze se arată foarte neliniștite deoarece un atac al Rusiei contra Finlandei ar putea avea drept urmare, o frontieră comună între cele două state, cu Rusia.

Declarațiile d-lui Chamberlain

viu atacate de presa și cercurile politice germane

Berlin, 27. — Declarațiile de Duminică ale d-lui Chamberlain sunt viu atacate de presa germană.

Cercurile competente germane critică și mai violent aceste declarații. Ținta sa de război nu are nimic de-face cu o politică realistă.

Presa germană nu publică textul declarațiilor d-lui Chamberlain ci le comentează în mod general. Numai ediția de seară a oficiosului „Der Angrif" publică opt citate din discursul premierului britanic, adăogând criticile lui în această privință. Primul citat conține afirmația d-lui Chamberlain că a încercat să evite războiul. Ziarul se întreabă dacă d. Chamberlain „n'a fost acela care a aruncat Europa în război din cauza ambițiilor sale fără margini în Austria, țara sudeților, Cehoslovacia și la urmă în Polonia".

Deschiderea Academiei italiene

M.S. Regele - Impărat asistând la ședința festivă

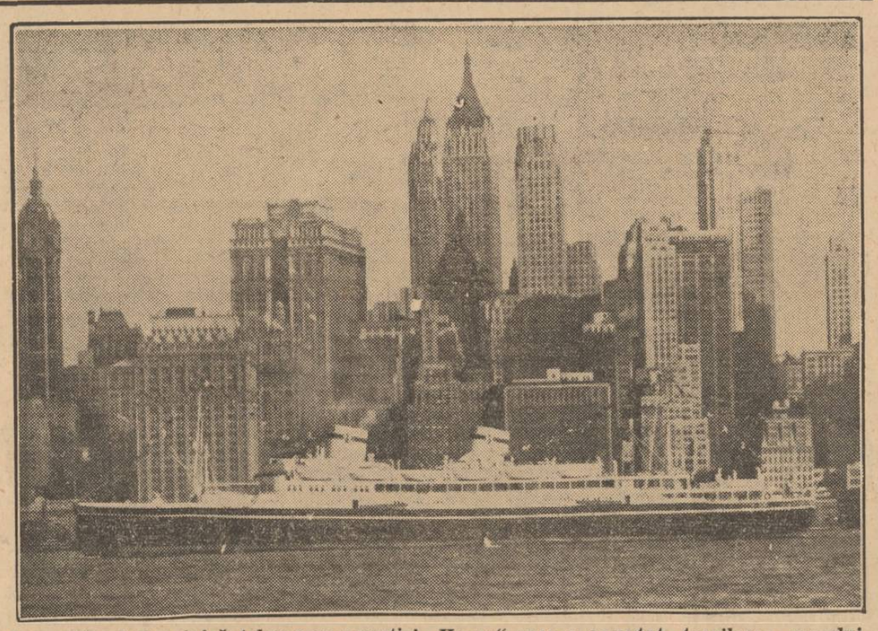

Am publicat Duminică telegrama agenției „Havas" care a anunțat torpilarea marelui vapor „Pilsudski", în largul coastei de nord-vest a Angliei. In clișeul nostru se vede transatlanticul polonez, în portul New-York, acum patru ani, când a făcut prima sa cursă